

بسم الله الرحمن الرحيم

آرایه های ادبی

(به همراه مجموعه نواالات پانزده سال گنگور سراسری)

مشترک همه ی رشته ها

دکتر سید محمد علی سلمان زاده اطا قسرای

نگارخانه سید محمدعلی سلطان

سرشناسه	:	سلمانزاده اطاقسرائی، سیدمحمدعلی، ۱۳۵۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	آرایه‌های ادبی / مولف سیدمحمدعلی سلمانزاده اطاقسرائی.
مشخصات نشر	:	بابل : انتشارات مسجد مقدس محدثین، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۱۲ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۳-۶۶۳۴-۰۸-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	فارسی -- معانی و بیان -- راهنمای آموزشی
موضوع	:	Persian language -- Rhetoric -- Study and teaching
موضوع	:	فارسی -- معانی و بیان -- آزمون‌ها و تمرین‌ها
موضوع	:	.Persian language -- Rhetoric -- Examinations, questions, etc
رده بندی کنگره	:	PIR۲۳۵۶
رده بندی دیویی	:	۲۳۰۷۶/۰۶۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۹۱۵۱۲۸

www.ketab.ir

نام کتاب : آرایه‌های ادبی

مؤلف : دکتر سید محمدعلی سلیمان زاده اطاقسرائی

ناشر: انتشارات مسجد مقدس محدثین

صفحه آرا : مریم آرام

نوبت چاپ: اول ، پاییز ۱۳۹۸

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

بهاء: ۴۰۰۰۰ تومان

محل نشر: بابل، خیابان شهید نواب صفوی، جنب مسجد مقدس محدثین

مرکز پخش: دفتر انتشارات و فروشگاه محصولات فرهنگی مسجد مقدس محدثین.

تلفن: ۰۹۱۱۳۱۳۷۷۳۱ - ۰۳۲۲۹۳۳۲۳ - ۰۱۱ - تلفکس: ۰۱۱ - ۳۲۲۰۸۹۶۱

۶	مقدمه
۷	فصل اول: بدیع لفظی
۷	واج آرایی (نغمه حروف)
۷	واژه آرایی (تکرار)
۷	سجع
۸	مستجع
۸	انواع سجع
۸	موازنه
۸	ترصیع
۹	جناس
۹	انواع جناس:
۹	الف: جناس همسان (تام)
۹	ب) جناس ناهمسان اختلافی
۹	پ) جناس ناهمسان افزایشی
۱۰	ت) جناس ناهمسان حرکتی
۱۰	ث) جناس هم ریشه (اشتقاق)
۱۱	خودارزبایی بخش بدیع لفظی
۱۳	فصل دوم: بیان
۱۳	تشبیه
۱۳	پایه های (ارکان) تشبیه
۱۳	الف) مشبّه
۱۳	ب) مشبّه به
۱۳	پ) وجه شبه
۱۳	ت) ادات تشبیه
۱۳	طرفین تشبیه
۱۳	انواع تشبیه از نظر پایه ها (ارکان)
۱۳	الف) تشبیه گسترده
۱۴	ب) تشبیه فشرده (بلغ، رسا)
۱۴	تشبیه فشرده اضافی (اضافه تشبیهی)
۱۴	تشبیه فشرده غیر اضافی (اسنادی)
۱۵	استعاره

- ۱۵..... الف) استعاره مصرّحه (آشکار)
- ۱۶..... ب) استعاره مکنیه
- ۱۷..... استعاره مکنیه اضافی (اضافه استعاری)
- ۱۷..... استعاره مکنیه غیر اضافی (اسنادی)
- ۱۷..... تشخیص
- ۱۸..... تفاوت اضافه استعاری با اضافه اقترانی
- ۱۸..... مجاز
- ۱۸..... قرینه
- ۱۸..... الف) قرینه لفظی (مقالی)
- ۱۹..... ب) قرینه معنوی (حالی)
- ۱۹..... علاقه
- ۱۹..... رایج ترین علاقه ها در زبان فارسی
- ۱۹..... الف) جزئیه
- ۱۹..... ب) کلیه
- ۱۹..... ج) محلیه
- ۱۹..... د) سبیه
- ۱۹..... ه) جنسیت
- ۲۰..... و) آیه
- ۲۰..... ز) لازمیه (همراهی)
- ۲۰..... کنایه
- ۲۰..... فرق کنایه با مجاز
- ۲۱..... فرق استعاره با کنایه
- ۲۱..... خودارزیابی بخش بیان
- ۲۳..... فصل سوم: بدیع معنوی
- ۲۳..... مراعات نظیر (تناسب)
- ۲۳..... تلمیح
- ۲۴..... تضمین
- ۲۵..... لفّ و نشر
- ۲۵..... الف) لفّ و نشر مرتب
- ۲۵..... ب) لفّ و نشر مشوش (نامرتب)
- ۲۵..... تضاد (طباق)
- ۲۶..... متناقض نما (پارادوکس)
- ۲۶..... شعردهای گوناگون کاربرد پارادوکس
- ۲۶..... ۱- پارادوکس در واژه

۲۶	۲- تناقض در گروه‌های اسمی
۲۶	۳- تناقض در جمله‌ها
۲۷	فرق تناقض با تضاد
۲۷	اغراق
۲۷	ایهام
۲۸	ایهام تناسب
۲۸	تفاوت ایهام و ایهام تناسب
۳۱	حسن تعلیل
۳۲	حسن آمیزی
۳۳	اسلوب معادله
۳۳	روش تشخیص اسلوب معادله
۳۳	خودارزایی بخش بدیع معنوی
۳۵	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری انسانی (عمومی)
۴۰	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری اختصاصی انسانی (داخل کشور)
۴۹	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری اختصاصی انسانی (خارج کشور)
۵۹	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری ریاضی
۶۴	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری تجربی
۷۰	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری هنر
۷۶	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری زبان
۸۱	مجموعه سؤالات آرایه‌های ادبی کنکور سراسری خارج کشور (عمومی)
۸۸	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری انسانی
۹۰	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری اختصاصی انسانی
۹۴	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری اختصاصی انسانی (خارج کشور)
۹۹	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری ریاضی
۱۰۱	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری تجربی
۱۰۴	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری هنر
۱۰۶	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری زبان
۱۰۸	پاسخنامه تشریحی آرایه‌های ادبی کنکور سراسری خارج از کشور (عمومی)
۱۱۲	منابع و مأخذ

عشق و شباب و رندی مجموعه مراد است چون جمع شد معانی گوی بیان توان زد
(حافظ)

همانطور که می‌دانیم مبحث «آرایه‌های ادبی» یکی از مباحث بسیار مهم کنکور سراسری است که در بخش عمومی ۴ سؤال و در بخش ادبیات اختصاصی ۸ سؤال را به خود اختصاص می‌دهد. از این رو کتاب حاضر با رویکرد «آموزش» و «آزمون» تدوین شده است. در بخش آموزشی، تمام آرایه‌های ادبی فراهم شده است. این بخش خود به سه دسته بدیع لفظی، بیان و بدیع معنوی تقسیم می‌گردد. تمام آرایه‌های ادبی ساده و کاملاً آموزشی نوشته شده است. بایسته و لازم است که دانش‌آموزان این بخش را خیلی خوب بخوانند تا بتوانند به خود ارزیابی کتاب و سؤالات کنکور سراسری که در بخش دوم کتاب فراهم آمده است پاسخ درست دهند. بخش دوم کتاب، شامل مجموعه سؤالات کنکور سراسری از سال ۱۳۹۸-۱۳۸۸ (یازده سال) است. ما در این بخش سؤالات کنکور سراسری را بر حسب رشته (انسانی، تجربی، ریاضی، هنر و زبان) و عمومی و اختصاصی تقسیم کرده‌ایم. با این تقسیم‌بندی دانش‌آموزان رشته‌های مختلف با یک نگاهی اجمالی می‌توانند با سطح سؤالات و نوع و تیپ سؤالات کنکور سراسری آشنا شوند. علاوه بر این چون سؤالات عمومی هستند تمامی دانش‌آموزان رشته‌های مختلف می‌توانند از همه سؤالات کنکور سراسری بهره ببرند و نتیجه‌ای از مجموعه سؤالات یازده ساله کنکور را در نزد خویش داشته باشند.

در بخش پایانی کتاب، پاسخ کاملاً تشریحی سؤالات کنکور سراسری به صورت بخش به بخش فراهم گردیده است تا دانش‌آموزان خطاهای علمی خود را با رجوع به این بخش برطرف کنند.

در پایان از دوستان و همکاران ارجمندم جناب دکتر علی رضا قاسمی و ابراهیم شهرکی که با راهنمایی‌های ارزنده خود مرا در انجام این اثر یاری نموده‌اند، بی‌نهایت سپاسگزارم.

قبا گر حریر است گر پرنیان به ناچار خشوش بود در میان (سعدی)

سید محمد علی سلمان زاده اطاقرایی

مهر ۱۳۹۸ - بابل